

Z205. Wykazać, że relacja $\bar{Q}$ z poprzedniego zadania¹ jest przechodnim domknięciem relacji Q .

Niech $\bar{Q}$ będzie dowolną relacją. Wykorzystując założenia zadania¹ wiemy, że $\bar{Q} = \bigcup_{n=1}^{\infty} Q^n$ oraz $Q^1 = Q$ i $Q^{n+1} = Q^n Q$ dla $n \geq 1$. Relacja $\bar{Q}$ ma następujące własności: jest przechodnia oraz $Q \subseteq \bar{Q}$. Chcemy pokazać, że $Q = Q^+$. Na mocy zasady ekstencjonalności zbiory $Q = Q^+$ wtedy i tylko wtedy, gdy $Q \subseteq Q^+$ i $Q \supseteq Q^+$. Gdzie Q^+ jest przechodnim domknięciem relacji Q .

Pokażemy teraz, że $Q \subseteq Q^+$.

Wiemy, że $Q \subseteq \bigcap_{n=1}^{\infty} \bar{Q}$, z czego wynika, że Q^+ jest zawarte we wszystkich relacjach przechodnich w Q . Stąd mamy $Q \subseteq Q^+$.

Chcemy pokazać, że $Q \supseteq Q^+$.

Lemat 1 Dla dowolnej relacji S i S^+ , jeżeli $S \subseteq S^+$ oraz S^+ jest relacją przechodnią to dla każdego n mamy $S^n \subseteq S^+$.

Dowód indukcyjny Lematu 1:

Dla $n=1$ mamy $S^1 \subseteq S^+$ co jest prawdziwe z naszego założenia.

Pokażemy teraz, że jeśli dla każdego $n \leq n_0$ zachodzi $S^n \subseteq S^+$ to $S^{n_0+1} \subseteq S^+$. $\langle a, b \rangle \in S^{n_0+1} \Leftrightarrow \langle a, b \rangle \in S^{n_0} S \Leftrightarrow \exists c. \langle a, c \rangle \in S \wedge \langle c, b \rangle \in S^{n_0}$ co z założenia indukcyjnego implikuje $\exists c. \langle a, c \rangle \in S^+ \wedge \langle c, b \rangle \in S^+$ co z przechodniości relacji S^+ jest równoważne $\langle a, b \rangle \in S^+$, co kończy dowód.

Relacja Q^+ jest przechodnim domknięciem relacji Q , więc spełnia warunki Lematu 1. Stąd dla każdego n mamy $Q^n \subseteq Q^+$, zatem $\bigcup_{n=1}^{\infty} Q^n \subseteq Q^+$. Z założenia zadania mamy $\bar{Q} = \bigcup_{n=1}^{\infty} Q^n$ zatem $Q \supseteq Q^+$

Pokazaliśmy, że $Q \subseteq Q^+$ i $Q \supseteq Q^+$ zatem $Q^+ = \bar{Q}$ co kończy dowód.

Fabian Król

14.11.2007

4/5

---

¹Z204. Niech $Q \subseteq A^2$ będzie dowolną relacją, $Q^1 = Q$ i niech $Q^{n+1} = Q^n Q$ dla $n \geq 1$. Kładziemy $\bar{Q} = \bigcup_{n=1}^{\infty} Q^n$. Wykaż, że $\bar{Q}$ jest relacją przechodnią.